

Ka Leo o ka Lahui, Volume II, Number 1065, 14 March 1895 — HE MOOLELO KAAO HAWAII NO LAUKAIEIE. Ke Kino Kamahao Iloko O KA Punohu Ua-koko. Ke Kahulileol'a o ke Kuluaumoe o na Pali o Waipio Hawaii. [ARTICLE]

HE MOOLELO KAAO HAWAII

—⁵⁰—

LAUKAIEIE.

Ke Kino Kamahao Iloko

c ka

Punohu Ua-koko.

Ke Kahulileol'a o ke

Kuluaumoe o

na Pali

..o..

Waipio Hawaii.

Unahi ni e Mose Manu no "KA LEO

Ka huakai hele makaikai a Laukaie-
ie me kana Aliikane—Lilo o Ma-
kanikeoe me Hinahelelani i mau
alakai ma ka aina a me ka moana
Ike ia na lua hohonu maloko o
ke kai a me ka aina nei—Hele pu
me na ohana ponoi—Hoonohoia o
Laukieleula i Ihikalani—Ulu ka
ieie ma keia mau mokupuni—Lilo
i mea hoomanao ja e ka Lahu
Hawaii nei.

“E aloha oe i kou hoalauna e

like me kou aloha ia oe iho."

Nolaila e hauoli no oe e ka mea heluhelu i keia hoakaaka.

E ka mea heluhelu, e hoomaka kakou e nana i na hana lokomaikai a ka ui o Lahaina a me na leale'a a na malihini.

I ka manawa a ka mea nona keia nanea a me kona ohana a pau e noho ana ma kahi o ke kamaaina ua pahola koke aku o Uo i kana olelo kuahaua i na kanaka a pau.

Mai Kaulunui o Mala a i Kaulunui o Makila me Pahoa, oia hoi na pea elua o ka aina, e liulu a makauka i na waiwai i loa'a ia lakou, e hoomoa koko i na mea a pau.

Ma keia olelo a ka ui o Lahaina, ua hookoa kona leo me ke kaulua ole ia, a ua akoakoa io mai no na mea a pau me ka eleu a ku ana imua o ka mea nana ka olelo kauoha.

A oia mea kai ungi ja mai a mua o na malihini, a ma ia lokomaikai pihi, ua kono aku o Laukaieie i ko lakou kamaaina, e huipu inai ne lakou ma ka ai like ana.

A ua booko koke ia kona make-make, a ua ike ia ma kela manawa pa keikikane a me na kaikamahine kaulana o ka malu Ulu ua akoakoa

mai u pau aohe ku aohe moe, kau a
mea he ohoia i ka ui oikelakela o
Waipio.

Aia iloko e keia anaina nui e ai
nei, aia hoi na nanaina o na poe
kamaaina a pau, ke hoelele ala i
ko lakou mau kiiionohi a pau iimua
o na hiona nani e kau mea nona keia
nanea a me kona mau ukeli o ke
ala moana.

A mahope iho o ka hoopihana ana
i na waihona pakahi o kalua o ka
inaina, me la mea ono he nui i
hoomakaekau ia na lakou e ai ai.

Aia noi, ua loaa he mau manao
kuka i na kamaaina, he mea pono
e nobo na malihini malaila no ke-
kahia mōu la.

A ua hai ia keia lohe i na ma-
lihini, a ua ae iaaku ko lakou ma-
nae e Laukaieie nō na la elua, a ua
holo ia mea.

Aia ma ia auina la, ua hai iaaku
la ka lohe i ka ui o Lahaina a me
na mea a pau, e haawi ana na puu-
kani leo kahuli o Waipio he lealea
ia po iho, iimua o ke anaina nui.

Aia ma ia manawa i hoolako ia
mai ai na lama ihohokukui he
mau iau ka nui.

Aia ma keia lono i pahola koke,
ae la ia wa pokole, ua hoopihoihoi
nufoa ia na mea a pau no ke ake
e ike i na iealea a na malihini.

**A no keia mea, ua noho paa ke
anaina a hiki i ka ike maka ana
i ua mau puukani ala.**

Aia i ka hora i alai aku ai ke aka
o ka honua i ka malamalama o ka
la ma kona alahele lani, a lilo mai
la he pouli ma ka poepoe Honua

Ua ewaka hulili ae la na lama
kukui i paa lima ia e na kanaka
ma ke kakua o ke anaina nui e no-
ho ana ia pe ma Lanikehi.

A oiai ke anaina e noho malu
ana, ua ikeiaaku lanu takiuhine
poloi o ke kaeaea Makanikeoe e
hele ae ana ma kahi i hookawale ia
no lakou.

Me ko iakou mau kal ko piha, e
haiamu a ai na wehi e na tau na-
helehele kala o ke kuahiwi me na
pua nani like ole.

A ua like ko iakou mau leo ho-
nehone' me na mea kani like ole e
paa... ma ko iakou mau lima, i na
la opio o ka mea nona keia moolelo
kao.

Oiai oia i puka mai ai mai loko
mai o ka wa: o Ulu mauka o Wai-
pio, a nee aku oia ma ka mana
kupua o Hinauluohia me Kukaohi-
alaka.

Mamuli o ko laua aloha ia Kao-
kini a me Pokahi, a lilo ai ua Lau-
kaieie nei ia laua ka malama ana.

O ka leo mcle mua loa ana i lohe

**ai i keia mau ia opio mai a Pupu-
kanioe mai, oia keia e heomaka ia
nei e hapa ia po ma Lahaina.**

Aia ma ko lakou kuupau ana i
na mea kani lealea like ole, a he
mea malihini ho'i i na pepeiao he nui
e hoo'che mai eua, a na lilo ia i
mei hauoii nui loa e na kawaaina
e noho mai nei.

A na ia ano, ua hiki ole i na
kamaaina ke uumi iho i ko lakou
mau leo o ka piha olioli nui.

A oia ko lakou i hoo'ho ae ai me
na leo pihe uwa i wawalo ae ai i ka
lewa lani, e like me na ano a pau
oia e u kahiko.

A na keia mau mea i hoonanea
i na mea a pau ma ia po lea o Ha-
lalii a hiki i ka lohe ia ana aku o
ka leo o ka Moakane e o-o mai ana.

Aole i paui